

TERRATEKNIKK

TERRATEKNIKK as
Odderøya 100 – 4610 KRISTIANSAND. Tlf.: 95244812
email: torkviljo@yahoo.com Web: www.terrateknikk.com
Org. Nr. 998 091 845 mva

Krypsivprosjektet i Agder

Dato: 13 juni 2017

Vurdering – tiltaksområde 58 - Tonstad sentrum – Sirdal kommune

Sak:

Terrateknikk er engasjert av krypsivprosjektet i Agderfylkene for å bidra til å utrede og omsøke opprensningstiltak på utvalgte krypsiv-problemområder. Opprensning planlegget utført som klippe- og harvetiltak fra flytende redskap, i sjeldnere tilfelle som gravetiltak fra beltegående maskin. Undersøkelsene er utført med dette som formål.

Metodikk:

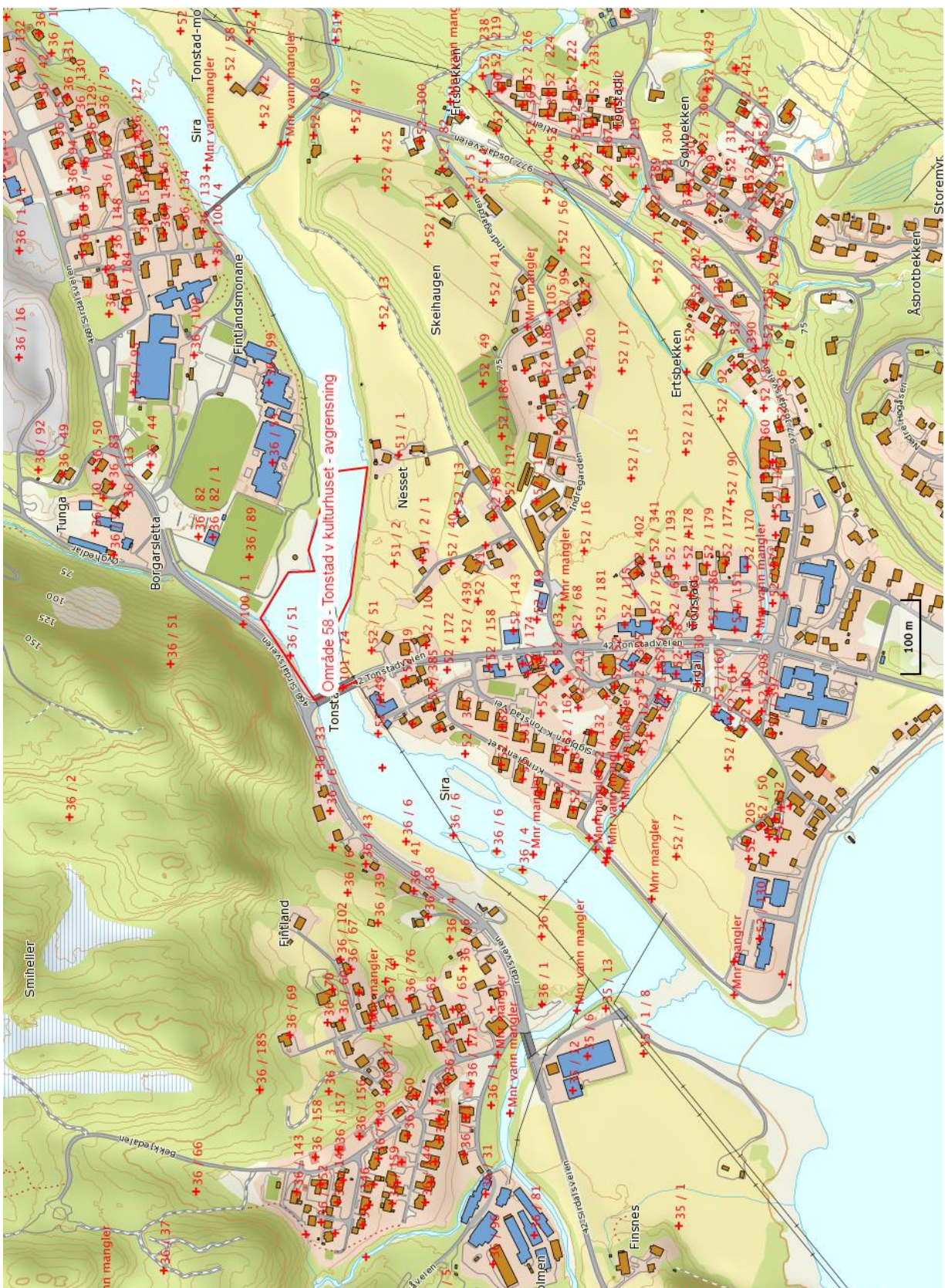
Nærområde til tiltaksområdet er vurdert for atkomst, bruk for kompostering og allmenne forhold som kan berøres av tiltaket. I vannområdet er bunn på representative deler av tiltaksområdet undersøkt for å vurdere forekomst av krypsiv, vokseform, bunnsituasjon. I tillegg er vannhastighet registrert og grunnlag for oppsetting av strøm og forurensning som følge av partikkeltransport er vurdert.

Resultater

Renskområdet ved Tonstad omfatter hoved friluftsområdet i vann for Tonstad sentrum og er beliggende ved kulturhuset og nær skolen, med derav stor brukerpotensiale.

Nærområdet på land består på høyre side av elva av strandområder og parkmessig opparbeidede områder tilknyttet kulturhuset og offentlige arealer, på venstre side av elva kulturlandskap med uryddig beitemark og offentlig tilgjengelig elvebredd. Bunnen av elva er i hovedsak ensartet kulesteinsbunn avspeilende vannhastighetene dominerende her da Sira var uregulert og mottok meget store flombelastninger gjennom dette snittet. Liten grad av naturlig kantvegetasjon eller naturterreng langs tiltaksområdet. I bukta ved kulturhuset kan det avsettes hhv. produseres mudder via krypsiv og flotgrasoppblomstring. Når dette blir for påtagelig skrapes stranden ren med gravemaskin og mudder kjøres bort. Dette gjelder imidlertid for en liten del av feltet.

Kart over renskområde ved Tonstad. Kulturhus, idrettsanlegg og skole på nordsiden av elva

Elvebunnen i tiltaksområdet beskriver et tverrsnitt som tidvis, i det minste historisk, har vært underlagt betydelige flomkrefter til hinder for både sedimentering og etablering av krypsiv. Når krypsiv og sediment år om annet allikevel lar seg etablere her, beskriver dette den situasjon Siravassdraget er i; en superregulert vannforekomst hvor nær sagt alle innslag av naturlig flom er temmet.

Allikevel gjør det lille restfeltet som enda ikke er regulert bort, at det etter kraftig nedbør er en viss vannbevegelse i tverrsnittet.

Foto under viser renskområdet sett fra venstre/søndre bredd og med idrettsanlegg og kulturhus hhv midt i og til høyre i bakgrunnen.

Vannhastigheten i planområdet vil normalt være særdeles lav (1 - 5 cm/sek), da det ikke er pålagt minstevannføring i Sira. Under undersøkelsene tidlig i juni 2017 var det imidlertid litt bevegelser på grunn av kraftig nedbør de foregående døgn, og hastigheten var opp til ca 20cm/sek. sentralt på feltet. I perioder med langvarig lav vannføring vil det imidlertid ligge godt til rette for både sedimentering og produksjon av organisk materiale på snittet, især på høyre side og tilknyttet badestranden.

Elvebunn i renskområdet består naturlig av enhetlig kulestein og i ganske bratt konfigurasjon ned mot >2m vanddyb. Krypsivplantene er få og små rosetter.

Vurdering:

Tonstad ved kulturhuset er en lokalitet som kan bli krypsivbelastet som følge av lang periode med dominerende vannføring – som dessverre betyr null regulert vannføring og bare en liten vannføring tilført fra restfeltet. I tørre somre betyr det et vannområde med høy vanntemperatur og glimrende vokseforhold for krypsiv hvor krypsiv kan nå betydelig størrelse gjennom sesongen. Da er grunnlaget for klipping og spyling og eventuelt bortskraping av mudder fra badestranden til stede. Disse tiltakene vil gi opphav til lokal belastning av suspendert materiale. Kort nedstrøms (ca 1km) tiltaksområdet munner Sira ut i Sirdalsvann, og virkningen av suspendert stoff slutter her. Ved tiltak er det derfor den korte strekningen ned til Sirdalsvann som bør hensyntas, og da i forhold til virkninger for badeinteressene. Det betyr at dersom tiltak gjennomføres på høsten, så er det liten grunn til å sette særlig restriksjonsnivå annet enn oppsamling av klippet materiale. Det er ellers god plass for rigg og plassering av klippet hhv. oppskrapet materiale på tilgrensende landbruksarealer.